

E-post: stadsbyggnadskontoret@sbk.stockholm.se

Stockholm stadsbyggnadskontor

2010-03-30

Registraturen

Box 8314

104 20 Stockholm

Samrådsyttrande från Stockholms Naturskyddsförening över förslag till detaljplan för del av Grimsta 1:2, invid Sparrisbacken, i stadsdelen Hässelby Strand

S-Dp 2008-22860-54

Sammanfattning:

- Stockholms Naturskyddsförening avstyrker att 8-10 radhus uppförs
- Förslaget uppfyller enligt våra bedömningar kravet för att en MKB ska upprättas
- Det strandnära området där bebyggelsen är tänkt att uppföras har stora natur- och rekreationsvärden och utgör en viktig ekologisk spridningskorridor
- Skälen för att bibehålla strandskyddet är starka
- Antalet för platsen karaktärsskapande träd som avverkas är oacceptabelt högt för så få nya bostäder
- Ingen helhetssyn verkar finnas i byggplanen vad gäller avverkning av ek, då de sammanlagda effekterna av denna avverkning tillsammans med andra avverknings inte har berörts.

Stockholms Naturskyddsförening avstyrker bestämt den föreslagna bebyggelsen. Mälaren med öar och strandområden är ett riksintresse där bl.a. det rörliga friluftslivets intressen skall beaktas. Tillsammans med annan planerad bebyggelse i Stockholm efter Mälarens stränder medför planen en sådan betydande miljöpåverkan att enligt 5 kap. 18 § plan- och bygglagen en miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken ska upprättas. Så har inte skett.

Det presenterade förslaget bryter mot också en lång rad uttalanden när det gäller skydd för stadens vatten och strandnatur. Det står inte i överensstämmelse med miljöbalkens bestämmelser om att företräde skall ges sådan användning av mark och vatten som medför en från allmän synpunkt god hushållning. Stadens natur- och parkstränder får inte bebyggas eller utsättas för annan påverkan än som redan har skett.

Enligt nu gällande Översiktsplan 99 för Stockholm har både naturstränder och parkstränder stor betydelse för Stockholms gröna karaktär, för friluftslivet och den biologiska mångfalden. De utgör biologiska spridningsvägar och binder samman natur- och friluftsområden. Dessa grönområden är en del av stadens varumärke som en blå och grön stad. Stockholms skönhet skapas av de fria vattenområdena i förening med all den grönska som finns insprängd i bebyggelsen. Särskilt gäller detta naturstränderna. Både för vår egen skull och för turismen, som är en mycket viktig näring, måste vi bevara denna balans mellan bebyggelse, vatten och grönska som gjort Stockholm till en av världens vackraste städer. De fungerar också som biologiska filter genom att ta upp näringsämnen som annars skulle belasta sjöar och vattendrag. Översiktsplan 99:s inriktning är att de kvarvarande naturstränderna ska bevaras. Det nya förslaget till översiktsplan konstaterar med all rätt att Stockholms vatten gör staden unik. Stockholms långa strandpartier är en stor tillgång för stadens invånare och en viktig del av stadens identitet. Ungefär hälften av stränderna är gröna och dessa miljöer har stort värde för stockholmarna och för växt- och djurlivet. Det påpekas också att stadens grönska ska ges en viktig roll för att vid stadens stränder jämna ut kraftigare vattenflöden.

Inte dess mindre synes staden beredd att sälja ut värdet av obebyggda stränder. Vi kan som exempel utom den föreliggande planen nämna pågående planarbeten beträffande Mälarhöjden 1:11, Blackeberg 1:3, Nybohovsbacken i anslutning till sjön Trekanten och Larsboda-programmet som inkräktar på Drevvikens stränder. Vi vill peka på att stadens planering sammantaget medför en systematisk försämring av strandmiljön. Det finns i den planering som nu pågår inom staden när det gäller bebyggelse inom grönområden i allmänhet och vid stränder i synnerhet inga rimliga proportioner mellan bebyggelseintressen och naturskyddsintressen. Det är inte tillräckligt med strandpromenader, som flitigt lovordas i förslaget till översiktsplan. Det krävs bredare och sammanhängande grönområden efter stränderna för att skapa ett lummigt intryck och gynna även växt- och djurliv.

Storstockholms gröna kilar är den stjärnformiga struktur av naturområden som sträcker sig från förorterens ytterkanter ända in till Stockholms centrala delar. De gröna kilarna ger stockholmarna en fantastisk tillgång på natur på nära håll. De gröna kilarna är ett ekologiskt system som är nödvändigt för att djur och växter skall kunna leva kvar och sprida sig inom storstadens område. Genom kilarna kan däggdjur, insekter och växter spridas från skogarna runt staden ända in till centrum, där vi t.ex. kan få se duvhökarna jaga stadsduvorna. Men detta förutsätter att det finns öppna spridningszoner hela vägen in till City. Den fortsatta bebyggelsen inom Storstockholmsområdet har på många platser skurit av dessa kilar och på så sätt hotat bestånd av djur och växter. Det skulle vara mycket olyckligt för Stockholms ekologiska infrastruktur om de gröna kilarna inte får fortsätta vara intakta. Av det utställda förslaget till ny översiktsplan för Stockholm framgår bl.a. att svaga avsnitt av de gröna kilarna ska stärkas (sid. 43, Vägledning).

Planområdet ingår i ett stråk från Görvälnkilen över Östra Brommaskogarna in mot innerstaden. I planförslaget (s. 2 f) karakteriseras det så att det ingår i ett svagt avsnitt i Görvälnkilen och i Stockholms ekologiska infraskultur och att området har betydelse som grön rekreatjonsförbindelse till Grimstaskogen och är en förutsättning för Grimstaskogens rika växt- och djurliv. Det säger sig själv att ett sådant svagt avsnitt behöver stärkas. Det är

orimligt att ett sådant svagt avsnitt i stället skulle ytterligare försvagas genom att bebyggelse uppförs i det.

Vi delar den i planförslaget framförda åsikten att strandskydd inträder om en ny detaljplan antas. Länsstyrelsen får upphäva strandskyddet om det är uppenbart att området saknar betydelse för strandskyddets syften. Att marken i dag är detaljplanelagd saknar betydelse eftersom planläggningen avsett idrottsändamål som inte realiserats och allmänheten har haft fritt tillträde till och även utnyttjat området för friluftssändamål. Det är tvärtom uppenbart, med hänsyn till vad som förut sagts om området som spridningszon inom Görvälnkilen, att skälen för att bibehålla strandskyddet är starka.

Ekarna inom området fungerar som spridningsmiljöer för eklevande arter och har betydelse för att säkra återväxten för ek långsiktigt inom spridningsområdet. En stor del av ekbeståndet påverkas i samband med husbyggandet. Detta minskar spridningszonens yta och kvalitet, som i sin tur försämrar förutsättningarna för de eklevande arterna långsiktigt. Något vi vill understryka är vikten av att staden ser varje avverkning av ek i ett kommunalt perspektiv, ty i dagsläget tycks det som att ingen egentlig helhetssyn finns. Vi har sett flera exempel, bara den senaste tiden, där ek avverkas eller hotats av avverkning. Den sammanlagda effekten av alla dessa avverkningar torde staden inte ha koll på. Därför vill vi att staden i kommande fördjupade miljöutredningar visar flera planers effekter på habitatnätverk för eklevande arter. Endast på detta sätt kan kommunen få ett grepp vad varje enskild exploatering innebär. Vi känner till att kommunen har en ekinventering men denna visar bara var det finns värdefulla ekar. För att se de sammanlagda effekterna av avverkningar av ek krävs mer analysmetoder än ekinventeringen.

Vid en avvägning mellan behovet av den mycket begränsade bostadsbebyggelse det här är fråga om och de viktiga miljö- och friluftssintressen som förut beskrivits framstår det, som stadsbyggnadsborgarrådet sa när byggnadsplanerna på Kampementsgatan avskrevs, som inte rimligt att bebygga området. Från juridiska synpunkter föreligger det av skäl som förut åberopats – riksintresse, utebliven miljökonsekvensbeskrivning, strandskydd - hinder för bebyggelsen som kan antas förr eller senare leda till att planen stoppas, om så skall behövas efter rättsprövning i Regeringsrätten

För Stockholms Naturskyddsförening

Anna Nilsson, ordf.

Anders Tranberg, styrelseledamot och aktiv i föreningens Grönområdesgrupp

Sven Wästfält, medlem och aktiv i föreningens Grönområdesgrupp

Staffan Vängby, medlem och aktiv i föreningens Grönområdesgrupp